

TŘI ZLATÉ PÉRA

JISTÝ KUPEC BYL NESMÍRNĚ BOHATÝ; ANI KRÁLOVSKÝ zámek nemohl býti krásněji ozdoben než kupcův, jak zvenku tak uvnitř. Avšak nade všecko bohatství milejší byla kupci krásná jeho manželka a malá dceruška, jmenem Svatava. Bylo to děvčátko stvořené k pomilování. Kdyby člověk k smrti zarmoucen býval, když se na něj ty modré očka, tak jasné jak čistá obloha nebeská, usmály, musel se potěšit. To cítil nejlépe Čestmír, syn chudého pastýře, nedaleko kupcova zámku. Matku neměl, jen starého otce, jež sporým krejcarem, který za pásání dostal, skrovně živil. Rozdrchaná chaloupka, rezná halena, to byla jejich mohovitost. A přece byl Čestmír vždy vesel, aniž cos lepšího sobě žádal.

Den jak den chodila chůva s malou Svatavou do zahrady, blíže níž Čestmír pásal a zpíval. Sotva zaslechlo děvčátko pastýřův hlas, již ji chůva neudržela a musela s ní k vršku. Čestmír jí pletl krásné věnečky, vodil k ní jehňátka, aneb ji veselil písněmi, jichž uměl veliké množství. Tu byla Svatava tichá a poslouchala, chvílemi zase kolem něho obskakovala, hladila smědé líce, aneb otáčela černé kroužky vlasů jeho okolo růžového prstu. Čestmír by byl pro to dítě do ohně skočil, ale nikdy se neosmělil na ně sáhnout; neboť bylo vždy v drahém kmentu a v krajkách zaobaleno; on ale jen v hrubé haleně! Než navzdor tomu měly se děti přece vždy rády a každodenně spolu hrávaly.

Již bylo Čestmíru dvanáct a Svatavě osm let, tu přijde jednoho dne Svatava na vršek, a Čestmíra nenajde; jde dál a dále, až dojde k malé chaloupce, i neví, má-li do ní vejít čili ne; ale slyšíc zevnitř usedavý pláč, pozná Čestmíra a vběhne tam. Ubohý hoch sedí u mrtvoly svého otce.

„Proč pláčeš, můj Čestmíre? Co se ti stalo?“

„Jakž bych neplakal, vždyť mně otec umřel, a já ubohý sirotek teď nikoho více na světě nemám.“

Dlouho jej Svatava sama slzíc těšila, ale Čestmír nebyl k ukojení. Tu odešlo děvče domů, šlo k matce a všechno jí vypravovalo; dobrá paní poslala hned pro chlapce a tělo poručila slušně dát pohřbíti. Čestmír myslel, že je v nebi, když ho služebník do zámku přivedl a Svatava skrze skvostné pokoje k matce jej vedla.

Paní se hezký hoch zalíbil; majíc outrpnost s osiřelým, ptala se ho, zdali by chtěl v zámku zůstat. S radostí Čestmír přisvědčil, neboť se neměl kam obrátit. Nato ho vzala paní za ruku, vedla k svému manželu a prosila za něho. Kupci se hoch také zalíbil, pročez se ho tázal, zdali by s ním chtěl do světa jíti?

Čestmír byl ke všemu volný, a když mu pán sliboval, že může býti časem svým také kupcem, měl tím větší radost. Než Svatava se na to zle mračila, že má ztratit druha svých dětských her, a když byli o samotě, domlouvala mu, proč chce jíti s otcem.

„A jakž bych nešel, milá Svatavo, když mne tvůj dobrý otec s sebou vezme? Vždyť nemám již žádného na světě.“

Svatava pomalu nahlížela, proč chce Čestmír do světa, ale přece ji to mrzelo. Kupec dal ušít Čestmíru nové šaty a za několik dní měli odejít. Navečer před odjezdem prošly děti všechna místa, kde rády hrávaly, konečně šly do zahrádky ke hrobu otce Čestmírova a ověnčily ho kvítím, jakž to denně dělávaly.

„Jen neplač, milý Čestmíre, každý den ozdobím hrob otce tvého kvítím, jaks ty to dělával. Otec brzy opět se vrátí, ty s ním, a přivezeš mi krásný věnec z cizozemských květin. Pak budeme poznovu spolu běhat, budeme hrát a ty mi budeš písňě zpívat.“

Tak se těšily ubohé děti! Druhý den odejel kupec do cizích zemí pro drahé zboží a klenoty, které po jiných ze-

mích zase rozvážel. Dlouho pohlížela Svatava po Čestmíru a Čestmír se ohlížel zpátky po milém děvčeti. –

Nyní žila Svatava s matkou o samotě; netěšily ji více dětské hry, jenom večer běžela do zahrady a věnovala hrob starého pastýře. Matka ji učila všelikým pracem a na harfu. Již se radovala, až se Čestmír vrátí, že bude hrát a on že bude s ní zpívat. Rok brzy uběhl, a kupec se měl navrátit. Jaké tu bylo radosti, když poslal otec zprávu, že druhý den přijede. Nebohá Svatava nevěděla posud, že bývá často naděje klamná! Otec přijel, ale Čestmíra s sebou nepřivezl. I počal rozkládat skvostné hračky, které dcerušce přivezl, měřil na ni šaty a konečně vyndal také zvadlý věneček. „Ten ti posílá Čestmír, protože máš ráda květiny; jsou to drahé kvítka, ale na cestě mi zvadly.“

Svatava vzala věneček a pokropila ho slzami většími než perle.

„Proč jsi jej, milý otče, nepřivezl s sebou? Já se na něj těšila.“

„Dal jsem ho do učení u jednoho bohatého kupce, až bude ve všem vycvičen, pak se k nám opět vrátí.“

„Ale kdy to bude?“ –

„To ti, milé dítě, nemohu říci; snad za několik let.“

Ach, toho se ani nedočkám, myslila Svatava, zašla do zahrady a bolestně plakala. Než léta ubíhají jako voda, a člověk by se ani nenadál, čeho se dočká! – Svatava rostla a květla co růže v mechovém listu. Každý rok se vracel otec z cizích zemí, ale Svatava už nikdy neplakala, když Čestmíra nepřivezl. Rok po roce bledl jeho obraz víc a více v srdci jejím, ač se nikdy docela nesetřel!

Zatím byl Čestmír u bohatého kupce v učení a skoro celý rok se s ním po moři plavil a mezi všelikými národy se potuloval. Kupec neměl žádných dětí a Čestmíra velice miloval. Čestmír byl za to vděčen. On by byl ochranci pomyslení udělal a do ohně pro něho skočil; hlavu měl vtip-

nou, ve všem byl obratný, a tedy to v krátkém čase tak daleko přivedl, že svou spravedlností a šikovností pánu svému ne sta, ale tisíce zachoval. Když měl prázdnou chvíli, chodil buďto po poli, po zahradě, aneb po palubě a díval se přes širé krajiny a moře k svému domovu, kde byl hrob rodičů a dvě modrých očí, které mu po cestě života co hvězdy svítily. Když mu bylo nejsmutněji, začal zpívat zamilované písně, které Svatava tak ráda poslouchávala; a tu nechali začasť plavci veslování, páni opustili své komůrky a poslouchali prostý, ale velmi dojemný zpěv bývalého pastýře. Desátý rok již nastával, co se z domova odebral; tu ho jednoho dne pán k sobě zavolá a praví k němu:

„Můj přítel, tvůj bývalý pán, chce zaslat velký náklad zboží napřed domů, poněvadž ale nemá člověka, na kterého by mohl spolehnout, žádal mne, bych tebe vypravil. Já mu to neodepřel, neboť vím, že se také rád zase jednou domů podíváš, není-li pravda?“

S veselou tváří přisvědčil Čestmír dobrotivému pánu, přijal na cestu peníze a chvátal na koráb k otci drahé Svatavy. Ten mu odevzdal zboží, vzkázal pozdravení paní a dceři a doložil, že se za několik dob za ním navrátí. Jak dlouhá přicházela Čestmíru cesta k domovu!

„A nač chvátám?“ ptal se chvílemi sám sebe, když si všecko předložil. „Koho tam najdu? Hrob rodičů a krásnou dceru bohatého pána, která si chudého sirotka nevšímne.“

Bylo navečer v tu dobu, v kterou k němu Svatava chodívala, když Čestmír skoro po desítiletém rozloučení chaloupku, v níž zrozen byl, opět spatřil. I pospíchal kvapným krokem do panské zahrady ke hrobu otcovu.

Na pavlánu skvostného zámku sedí Svatava, drží harfu v ruce a zpívá; rudá zář zacházejícího slunce padá na její milostnou tvář, jako by jí chtělo na dobrou noc líce zlíbat. Myslí na Čestmíra, na smědého chlapce, a zpívá píseň,

kteřou ji před rozchodem naučil. Tu to zašumí listím a měkký libý hlas splývá s hlasem jejím. „Tot Čestmírův duch,“ zašeptá a s trnoucím srdcem naslouchá tónům, které plněji a toužebněji nahoru zaznívají. Harfa klesne z mramorové ruky, hedvábný šat zašustí po pokoji a již se kmitá Svatava letným krokem po zahradě. Tu stojí před ní mladý vysokorostlý muž! Jakž by jej nebyla poznala? Tot byly ty smědé líce, které co děcko hladívala, ty černé prsténce, v kterých se ráda přebírala, to byl Čestmír, společník dětských jejích let, ovšem mnohem krásnější, než si jej představovala.

„Odpusťte, panno,“ pravil a hlas jeho se chvěl a duše okem k panně zalétala. „Odpusťte, že jsem šel dříve políbit popel mrtvých, než do zámku s vyřízením od vašeho otce.“

„Jak mluvíš tak ke mně, Čestmíře?“ řekla Svatava a slza se jí leskla na tváři jako rosní krůpěj na růžovém listu. „Nejsem více tvoje milá Svatava? Což deset roků tolik změnilo?“

„Ba změnilo; růže, již jsem co poupě opustil, vzrostla a vykvetla v krásný keř, ale ruka chudého sirotka nesmí se té vzácné květiny dotknout.“

„A jakž, když růže sama k tobě se kloní a ruku na pozdravení podává,“ odpověděla Svatava a s laskavým úsměvem podala ruku druhu milému, který ji k tlukoucímu srdci přitiskl. Po chvíli ho vedla k matce, která ho s radostí přivítala a co svého syna poctila. Svatava a Čestmír byli zase hravé děti, jako před lety procházeli se zahradou, a večer hrála Svatava na harfu a Čestmír s ní zpíval. Dnové utíkali jako hodiny, a doba se blížila, kde měl otec přijít a Čestmír odejít.

Seděli v zahradě, rozprávěli o blížkém rozchodu a hoře jim srdce svíralo; tu ovine Čestmír rámě kolem štíhlého těla Svatavy a – otec její stojí před nimi.

„Zrádný podvodníku!“ křičel hlasem hněvem soptícím. „Tak se mi chceš odměnit za to, že jsem tě z prachu vyzdvihl? Myslíš, žebráku, že můžeš své oči k mé dceři vznést?“

Temný ruměnc polil tvář Čestmírovu, zuby se zařaly do plných retů, zlost a bolest mu bouřila v prsou!

„Otče, odpusť, já jej miluji!“ prosila Svatava, sepjaté ruce k otci vztahujíc.

„Tys dcera nezdárná, která chce činit proti vůli otcově. Slyš tedy slib, který mne váže: Jen ten dostane tě za manželku, kdo mi tři zlaté péra z obrovského ptáka přinese.“

„A dostojíš v slovu i chudému sirotku?“ ptal se Čestmír s okem plamenným.

„Ano, i sirotku!“ odpověděl kupec.

„Bůh tě opatruj, Svatavo drahá! Dříve než se zelené stromy v žluté roucho oblekou, přinesu tři zlaté péra, anebo mne více nespatriš.“ To řka políbil na smrt bledou dívku, odkvapil ze zahrady a v malé chvíli letěl ze zámku do šírého pole. Necháme hořekující Svatavu samotnu a půjdeme za ním.

Jedním cválem šlo to až do města, kde jeho pán bydlel, kterému s trudným srdcem svou nehodu vypravoval.

„A kde jest takový pták?“

„To nevím, ale budu chodit tak dlouho, až ho najdu.“

„Milý hochu, těžkou sice úlohu vzal jsi na sebe; ale jdi jen a pokus se o své štěstí, snad ti bude Perun milostiv.“

Druhý den obdržel Čestmír u pána schované peníze, k nimžto mu tento několik hrstek přidal, sedl na kůň a ubíral se do světa. Dlouho již jezdil, když se jednoho dne zastavil u města, které bylo celé černým sukнем potaženo. I ptá se v hospodě, co to znamená, načež mu hospodský odpověděl: „Měli jsme zde ve městě studni, v které byla uzdravující voda. Ať byla jakákoli nemoc, kdo se té vody napil, byl uzdraven. Nyní ale dlouhý čas voda v studni se

zkalila, a kdo se jí napije, musí umřít. Lékařů žádných nemáme, protože jsme jich nepotřebovali; lid umírá, a my si nevíme rady.“

„A což to nemůže žádný vyšetřit, co v studni vězí?“

„Žádný se nechce na to odvážit, protože smrtný zápach z ní vane. Jediný pták obrovský mohl by míti vědomost, co v tom vězí.“

„Právě toho také hledám,“ řekl Čestmír.

„I toť byste nám mohl, milý pane, to dobrodiní prokázat a také o nehodě naší studně se poptat.“

„Jestli se k němu dostanu, milerád to udělám.“

Než Čestmír z hospody odejel, vehnalo se množství lidu, kterým to hospodský napověděl, a všickni ho žádali, aby se u ptáka zlatohlavce poptal.

Zase přijel do jednoho města, a tam byl královský palác celý černým sukнем potažen. Zajede do hospody a ptá se, co to má znamenat? Tu mu povídají, že byl v královské zahradě strom, který zlaté jablka nesl. Po všecky časy, dokud byl strom zelený, byla také královská rodina šťastna i zdráva; nyní prý ale najednou strom uschnul, zlaté jablka opadaly, a od té chvíle jediná dcera králova bledne a chřadne a nikdo jí pomoci nemůže.

„A neví se, jakým prostředkem by se strom opět zazeleňal a princezna uzdravila?“

„Neví; jenom obrovský pták zlatohlavec má toho vědomost.“

„Toho já také hledám, ale nemohu se doptat, kde bych ho našel.“

„On se zdržuje na vysoké skále nad černým mořem, kam ještě noha lidská nevstoupila. Ale kdybyste byl, pane milý, tak šťastný a k němu se dostal, poptejte se, jak by se našemu králi pomoci mohlo!“

„To vám rád udělám, jestli se k němu dostanu.“

Od toho města jel Čestmír přes hory a doly, že někdy

za celý den ani človíčka neviděl. Konečně dostal se z lesů a pustin a viděl před sebou širé černé moře a na moři jedinou loďku, která se na vlnách kolébala. „Snad to přivozník,“ pomyslí si Čestmír a čekal, až se loď ku břehu přiblíží. Ta se pomalu přihoupala a konečně ku břehu přirazila. Seděl v ní čert.

„A co ty, červíčku zemský, v této pustině pohledáváš?“ ptal se Čestmíra.

„Já jdu za ptákem zlatohlavcem, který prý na druhé straně za mořem bydlí. Jsi ty přivozník?“

„Jsem; ale koho nechci, toho nepřevezu.“

„Když ti dobře zaplatím, snad mně to neodepřeš?“ ptal se Čestmír pln strachu, co mu asi čert odpoví.

„Za peníze nepřevážím nikoho; jestli se ale zeptáš ptáka zlatohlavce, jak dlouho zde ještě zůstatí musím, převezu tě.“

„A proč bych se nezeptal? Cožpak jsi zde z pokuty? Vždyť jsi čert, pomoz si tedy sám!“

„Kdybych věděl jak, nebyl bych na tebe čekal. Již dvě stě let se po tom moři plavím za trest, že jsem se jedenkrátě svému pánu protivil, a nevím, jak bych se vykoupil.“

Čestmír nechal svého koně se pásti, sedl na loď, a čert ho vezl na druhou stranu. Z daleka viděl už Čestmír skálu, na níž pták bydlel. „Buďto tam najdu moje blaho, anebo smrt,“ pravil sám k sobě, když z loďky vystupoval.

„Ať se nezapomeneš zeptat, sice tě po druhé nepřevezu,“ přikazoval čert.

Nebezpečnou cestou bral se Čestmír nahoru, až na vrch skály, kde byla jeskyně, kterou po dlouhém hledání a namáhání konečně našel. U vchodu stála stará babička.

„Jak jsi až sem zabloudil, zemský červíčku?“ ptala se babička, když k ní Čestmír došel.

„Má zlatá babičko, zabloudil jsem v těch ukrutných lesích a pustinách, noc je na krku a nevím, kudy kam. Popřejte mi noclehu, sice mne dravá zvěř roztrhá.“

„Milý hochu, bojíš-li se roztrhání, tedy se raději vrať nazpět; zde přebývá obrovský pták zlatohlavec, můj pán, jestli tě ucítí, nespatriš světla více.“

„Prosím vás, milá dobrá babičko, nechte mne jen tady a někde v koutku mne ukrejte, já nemohu již ani krok dále.“

I slitovala se babička nad Čestmírem, vzala ho do jeskyně, udělala oheň a uvařila něco k požití. Čestmír, který by byl tuze rád babičku na svou stranu přivedl, počal ledacos o světě vypravovat, což se babičce líbilo. Konečně vyjel s barvou ven. Když babička porozuměla, co host žádá, velice se opovázlivosti té podivila, a chvíli se rozmýšlejíc řekla: „Já byla také jednou na tom světě, ale již tomu tak dlouho, že to nepamatuji; než proto nejsem přece tak divoká jako můj pán a mám outrpnost s ubohým člověkem. Co bude mého možného, to pro tě udělám. Ale čas se blíží, kde pán přichází, pojd' tedy raději se mnou, ať se neopozdíš.“ Nato ho babička odvedla do jedné díry, přikryla mechem a navrch naházela roští a chvoje. „Ani se nehýbej, až tě zavolám,“ přikázala posléz a odešla, aby pánu svému dobrou večeri přichystala.

Najednou to na protější straně od moře nad lesem vychází jako velká záplava, vždy blíže a blíže, až se to v šumném letu k jeskyni přizene. Je to pták zlatohlavec; když zatřepe křídly, slyšet to na míli cesty, a šlápne-li, praskají mu pod nohou kořeny stromů, péří jeho ale jedno slunce a hlava nad všechny mudrce.

„Čichám, čichám člověčinu, koho tady máš?“ křičí na babu, vejda do jeskyně.

„Hvězdo mořská! Koho bych tu mohla míti?“ odpoví baba a jde po své práci. Pták se upokojí, sedne a jí, co mu baba předkládá. Po chvílce ale začne zas: „Čichám, čichám člověčinu, pověz babo, koho tu máš?“

„Jen si pomysli, pane, kdo by se k nám dostati mohl?“

Pán to rozvážil a jedl zase dále; ale když vstal a obcházel okolo krbu, začal ještě hřmotněji: „Čichám, čichám člověčinu, pověz babo, koho tu máš, sice bude zle.“

„Panáčku, panáčku, jak si jen můžeš pomyslit, že bych tu někoho přechovala, vždyť tvé oko každého na dvě míle třeba v nejtmavější noci vyslídí. Ale měl jsi asi dnes chutnou pečínku a ta ti posud nosem čpí.“

Chvíli ještě pták čmuchar, hledal, ale potom šel přece na hnízdo. Baba ulehla vedle něho, ale nespala. Jakmile začal pták chrápat, přišoupla se blíže a mžikem mu jedno péro z křídla vytrhla.

„Co ti napadá, babo zlořečená, že mne ze sna budíš?“ rozkřikl se pták a vyvalil na ženu oči jak ohnivě koule.

„Ach odpusť, milý pane! Já měla děsný sen a chytila se tvého křídla. Zdálo se mi, že jsem přišla do jednoho města, kde byl velký pláč a nářek. Ptám se, proč naříkají, a tu slyším, že měli uzdravující vodu v studni, a ta že je nyní otrávena, a kdo té vody se napije, že umřít musí. Pověz mi pak, pane, jestli byla opravdu taková studně na světě?“

„Ovšem že byla; ale najednou počali býti lidé v tom městě rozpustilí prostopášníci a zapomínali bohům oběti přinášet. Bohové se na ně rozhněvali a za trest dali do studně jedovatého pavouka, který vodu otravuje a smrtný zápach kolem studně rozesílá. Kdyby se lid polepšil, bohům u studně obětoval, mohli by vodu vybrat, pavouka zabít a pramen uzdravující by se opět vyprýštil. Teď ale spi a dej mi pokoj.“ Nato se pták obrátil a za minutu chrápal jako prvé.

Baba na to čekala a v malé chvílce mu opět druhé péro vyškubla.

„Což se ti v hlavě popudilo, ty babo jedu?“ křičel pták a zlostí se mu oči jiskřily.

„Nezlob se, pane milý, nevím, co se to dnes se mnou děje. Zase jsem byla v takovém městě a tam byl královský

zámek celý černým sukнем potažen. I ptám se, co to znamená, a tu mi vypravují, že měli strom zlaté jablka nesoucí, a ten že nyní uschl. Od té doby ale že královská princezna stůně a chřadne. Prosím tě, pověz mi také, jak by se těm lidem pomohlo?“

„Ta královská dcera měla jednoho panoše ráda a on ji. To se ale král dověděl, dceři na něj mysliti přísně zapověděl a panoše dal vsadit do vězení. Princezna se ale trápila a před časem zakopala mrtvý plod své lásky pod svatý strom; od té chvíle strom usychal, zlaté jablka opadaly a princezna teď chřadne. Kdyby král panoše propustil, dceru s ním zasnoubil a kůstky dítěte pod stromem vykopal, nesl by strom zlaté ovoce a královská rodina by znova štěstí a spokojenosti došla. Ale jestli mne, babo, ještě jednou vzbudíš, bude s tebou zle!“

Baba se zaříkala, že nevzbudí, ale sotva pták usnul, vytrhla mu třetí péro.

„I ty zlopověstná babo, což tě čert pokouší?“ zahřměl pták a popadl babu za krk.

„Zlatý panáčku, já za to nemohu; opravdu se mi zdálo o čertu a já se v ouzkości tvého křídla zachytila. Bylo mi, jak bych chodila na břehu moře, co pod skalou hučí. Tu připluje černá loď, v ní sedí čert a smutně nařiká. Ptám se ho, co mu je, a on mi povídá, že ho pán tam zaklel a že neví, kterak si pomoci.“

„I kdyby nebyl chtěl v pekle poroučeti, nebyl by se octnul na moři. Ale mohl by si pomoci, kdyby se mu trefilo, že by člověka převážel. Tu by musel blíže břehu na zem vyskočit a člověka nechat v lodi říka: ‚Ty zůstaň na moři, já zůstanu na zemi.‘ Jestli mne ale, babo, nenecháš spát, tedy vstanu a hodím tě se skály dolů.“

Baba již věděla, co vědět chtěla, a nechala pána spát až do rána. Ráno, když vstal, bylo dobré snídání již přichystáno; zlatohlavec se najedl a šel do lesa na lov. Jakmile ho stará

necítla, pospíšila k díře, odrovnala roští a chvoj, by mohl host ven vylézt. Honem mu všechno vypravovala, kterák jí to pták v noci pověděl, dala mu snídání, tři zlaté péra a vyprovázela ho z jeskyně, příkazujíc, by se jen vpravo držel, tudy že cesta k moři vede. Tisíckrát poděkoval Čestmír dobré stařeně a radostně se bral hustým lesem po vrchu dolů. Pod skalou čekal veslař a sotva k němu Čestmír došel, již na něho křičel, ví-li, co mu pomůže?

„Ovšem že vím, ale nepovím, dokud mne na druhou stranu nepřevezeš.“

„Já tě dříve nepřevezu, až mi to povíš.“

„To bychom se tu hádali do soudného dne; jestli mne nepřevezeš, najdu si cestu jinady, a ty nebudeš přece nic vědět.“

Čert mu dal v duchu za pravdu a bez dalšího rozkládání na druhou stranu ho převezl. U břehu skočil Čestmír hbitě na břeh a tu teprva řekl čertovi, co ho může vysvobodit.

„Počkej, ty ferino! Kdybych to byl dříve věděl, zajisté bys tam nestál.“

„Blázen bych býval! Každý sám sobě nejbližší. Za převezení ti děkuji, a až se ti vyskytne příležitost, víš teď, jak vysvobození dojít.“ Zahvízdna na koně, který hned přiběhl, sedl na něho, a maje srdce plné sladkých nadějí, ujížděl jako vítr.

Když přišel do toho města, kde byl zámek černým sukem potažen, dal se hned u krále ohlásit. Jak se král dověděl, že se cizinec od ptáka zlatohlavce navrátil, poslal pro něho zlatý vůz s čtyřmi koňmi. Když Čestmír, jsa s králem o samotě, všechno povídal, jak to byl pták řekl, ulekl se král velice; ale bez rozmyšlení podal Čestmírovi ruku a na svatbu dceřinu jej pozval. Čestmír byl by rád věděl, zdali se to všechno uskuteční, a proto slíbil, že zůstane. Král se hned odebral k dceři a všechno jí povídal. Princezna tu

chvíli již žádné bolesti necítla, ke všemu se přiznala a tisíc-krátě otci za jeho lásku děkovala. Panoš byl ihned z vězení vyveden a král sám kosti dítěte pod svatým stromem vyhrabal a spálil. Když žehnal nejvyšší kněz mladé manžele, začal se uschlý strom zelenat a kvésti, a než byly obřady skončeny, visel plný zlatých jablek. Bylo radostí plné město a král nevěděl ani, kterak se Čestmíru odsloužiti. Dal mu koně, na kterého klenotů a zlata hojnost naložil, k tomu služebníka, což on vše bezděky přijmout musel. Třetí den se rozloučil s králem a mladí manželé ho vyprovázeli.

Šťastně přijel se svým novým služebníkem do druhého města. Sotva jej hospodský spatřil, tu hned se tázal, jestli na svou přípověď nezapomněl, a když slyšel, že jim dobrou zprávu nese, běžel bez meškání do královského palácu. Sám král si pro Čestmíra přišel a vedl ho do zámku, kde musel všecko vypravovati. Když dopověděl, svolal král nejvyšší kněze a kázal chystat oběti. S největší slávou a pobožností odebral se veškeren lid k divotvorné studni a tam bohům obětoval. Po oběti pak bez uškození zdraví pavouka zabili a studni vyčistili. Pramen jak stříbro čistý se vyprýštil, a když vody nabrali a jednomu nemocnému jí se napít dali, byl v okamžení zdráv. Nejdřív děkovali bohům a potom Čestmíru, kterého by byli všemi dary zahrabali. Byl ale už svrchovaný čas, aby se zpět navrátil, neboť začínaly stromy žloutnout.

Chýlilo se opět k večeru. Bledá co lilie, seděla Svatava na pavlánu, myslíc na svého miláčka, a jedna slza za druhou se jí do klínu kotálela. Tu slyší kvapný dusot koňský; pozdvihne zakalené oko, a jako když se slunce z temných mračen probere, rozjasní se tvář její a milostný úsměv pohrává kolem sladkých úst. Miláček se navrátil, již bylo konec žalosti! – Kupcová i kupec viděli Čestmíra také přijíždět a oba mu vyšli vstříc. Nebyl ale Čestmír sám,

byl s ním jeho dobrý starý pán, bohatý kupec, který jej za vlastního syna přijal a celé jmění mu daroval. Tři zlaté péra odevzdal Čestmír kupci a obdržel za ně krásnou Svavavu. Druhý den byla svatba a nevěstu krásily klenoty, jež Čestmír od králů darem přinesl. Stal se z něho správný bohatý obchodník i byl daleko široko pro svou rozšafnost a dobrotu rozhlášen. Když přijížděl z cest domů, vodíval své děti na vršek, kde před lety ovce pásával, a vypravoval jim o chudém sirotku, jak přišel k štěstí skrze tři zlaté péra.